

СТАНОВИЩЕ

От: Доцент, д-р Елена Велкова Ставрова

Благоевград, ЮЗУ „Неофит Рилски“, Катедра Финанси и отчетност;

Научна специалност „Финанси, парично обръщение, кредит и застраховка“,
професионално направление 3.8 Икономика

Относно: Дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен
„доктор“ по научна специалност „Финанси, парично обръщение, кредит и
застраховка“, професионално направление 3.8 Икономика в Стопанска академия
„Д.А.Ценов“ Свищов

Основание за представяне на становището: участие в състава на научното жури
по защита на дисертационния труд, съгласно Заповед No214 /10.03.2026 г. на Ректора на
СА „Д.А.Ценов“ – град Свищов.

Автор на дисертационния труд: **Николай Василев Тодоров**

Тема на дисертационния труд:

ФИНАНСОВИ АСПЕКТИ НА ПРЕХОДА КЪМ КРЪГОВА ИКОНОМИКА

I. Обща характеристика на дисертационния труд

Представеният дисертационен труд от Николай Василев е посветен на актуална и значима научна проблематика, свързана с прехода към кръгова икономика и неговите финансови измерения. В условията на засилващи се екологични предизвикателства, ресурсна ограниченост и необходимост от устойчиво развитие, изследването на кръговите икономически модели придобива особена научна и практическа значимост.

Считам, че темата на дисертацията е сполучливо избрана. Тя е актуална и има голяма научна и практическа значимост. Дисертантът е обосновал много добре значимостта на темата и нейната актуалност. Ясно е открил проблемите, които се заема да реши. Темата е благодатна за докторска дисертация, поради това, че в българската наука тази проблематика и в такъв зората на научните изследвания. В същото време тя е много комплексна и сложна, и за разработването ѝ са необходими добра теоретична подготовка, високи аналитични способности и опит в извършването на изследвания и за българската, и за международната практика.

Дисертационният труд е структуриран логически и включва въведение, три глави, заключение, 3 приложения и библиография. В него последователно се разглеждат теоретичните основи на кръговата икономика, международният опит и възможностите за неговото адаптиране, както и емпирично изследване и приложна проверка на предложените модели на общинско равнище.

Обект на изследването са моделите на кръгова икономика, приложими в рамките на общинските дейности, а предмет – финансовите, нормативните и административните аспекти на тяхното внедряване.

Основната цел на дисертационния труд е да се изследват възможностите за прилагане на кръгови икономически модели и да се предложат практически приложими решения за тяхното внедряване на общинско ниво.

Спазени са утвърдените изисквания за дисертационен труд: вярно са определени обектът на научния труд, както и тезата. Приложени са основни изследователски подходи и методи, включващи информационно осигуряване, анализ на ограничителни условия, обработка и анализ на данни, както и широк кръг от логически и статистически методи и подходи, допринасящи за доказване на тезата и изпълнение на изследователските намерения на дисертантката. Структурата на дисертацията е логически изградена и е подчинена на цялостното разработване на изследователския проблем, на постигането на изследователските задачи и цел. Текстът е старателно обогатен и сполучливо онагледен с таблици – 40 броя и фигури – 31 броя, които способстват за лесното му възприемане и вникване в същността на изследването.

II. Оценка на структурата и съдържанието

Първа глава има теоретичен характер и поставя концептуалната основа на изследването. В нея се анализират същността, принципите и развитието на кръговата икономика, като се проследява преходът от линейни към циклични модели на използване на ресурсите. Систематизирани са основните теоретични подходи и е обоснована връзката между кръговата икономика, устойчивото развитие и съвременните икономически трансформации.

Втора глава има аналитичен и методологичен характер и е насочена към изследване на практическите аспекти на прилагането на кръговата икономика. Разглеждат се международни практики и модели, като се анализират условията и факторите за тяхното успешно приложение. В рамките на главата се обосновават подходи и инструменти за оценка на ефективността на кръговите модели.

Трета глава има ясно изразен емпиричен и приложен характер. В нея се извършва анализ на възможностите за прилагане на кръговата икономика в конкретен национален или регионален контекст, като се използват количествени методи и икономически оценки. На тази основа се формулират практически насоки и препоръки, насочени към подобряване на ефективността на кръговите икономически модели.

В обобщение, налице е добра логическа последователност и вътрешна свързаност между отделните глави, като всяка от тях допринася за цялостното разработване на изследователския проблем и постигането на поставените цели.

III. Оценка на методологията

Методологичният апарат на дисертационния труд е добре структуриран, разнообразен и адекватен на поставените цели и задачи на изследването. Авторът използва съвкупност от качествени и количествени методи, които позволяват комплексен анализ на изследваната проблематика.

В методологично отношение се прилагат анализ и синтез, индукция и дедукция, както и сравнителен и системен подход, които подпомагат теоретичното обобщение и интерпретация на изследваните процеси. Наред с това са използвани и съвременни количествени методи, включително статистически и иконометрични техники, като регресионен и корелационен анализ, индексни методи, както и подходи за оценка на ефективността чрез дисконтиране на парични потоци.

Особено внимание е отделено на приложението на сценарийни и чувствителни анализи, които позволяват да се оцени влиянието на различни икономически фактори и да се изследва устойчивостта на получените резултати. Това допринася за по-задълбочено разбиране на риска и неопределеността в инвестиционния процес.

Положително следва да се оцени използването на реални емпирични данни и адаптирането на методологичния инструментариум към спецификата на изследвания обект, което повишава надеждността и приложимостта на резултатите.

В обобщение, използваната методология е научно обоснована, последователно приложена и създава необходимата основа за постигане на целите на изследването и доказване на изследователската теза.

IV. Оценка на научните и научно-приложните приноси

Дисертационният труд съдържа съществени научни и научно-приложни приноси, които могат да бъдат обобщени, както следва:

1. Успешен опит за систематизация и интерпретация на теоретичните постановки, свързани с кръговата икономика, в контекста на нейните финансови измерения;

2. Направена е количествена оценка на икономическата ефективност от прилагането на кръгови модели на общинско ниво чрез използване на съвременни финансови показатели;

3. Разработена е оригинална методика за определяне на такса „битови отпадъци“, базирана на принципите на кръговата икономика;

4. Предложен е приложим модел за внедряване на кръгови икономически практики в рамките на местното самоуправление;

5. Извършено е емпирично изследване с практическа насоченост, което допринася за оценка на приложимостта на кръговите модели.

В обобщение, дисертационният труд съдържа ясно открити и аргументирани научни и научно-приложни приноси, които отговарят на съвременните изисквания към докторските изследвания. Авторът демонстрира способност за самостоятелно научно мислене, задълбочен анализ и успешно интегриране на теоретични и емпирични подходи. Разработените модели и методически решения имат практическа приложимост и потенциал за надграждане в бъдещи изследвания. Въпреки отделни възможности за разширяване на теоретичните обобщения, приносите са с достатъчна научна стойност и оригиналност. Това дава основание да се приеме, че дисертационният труд представлява съществен принос към развитието на изследваната научна област.

V. Критични бележки и въпроси

Въпреки безспорните достойнства на дисертационния труд, могат да бъдат формулирани следните критични бележки:

На първо място, в отделни части на теоретичния анализ се наблюдава по-скоро описателен подход, като би могло да се засили критичното осмисляне и проблематизацията на разглежданите концепции.

На второ място, сравнителният анализ с международни практики би могъл да бъде разширен, особено в рамките на Европейския съюз, с оглед по-добро позициониране на изследването.

На трето място, предложените модели и методики биха могли да бъдат допълнително емпирично апробирани в по-широк пространствен обхват.

На четвърто място, в определени части е възможно по-прецизно концептуално разграничаване на използваните понятия.

Посочените бележки имат конструктивен характер и не поставят под съмнение научните качества на разработката.

Провокирана от актуалността на поставената проблематика си позволявам да отправя няколко уточняващи въпроса, които са обект на общественото внимание към този момент.

1. Доколко кръговата икономика е реално приложим икономически модел, а не по-скоро нормативна концепция, наложена чрез политики?

2. Възможно ли е кръговите модели да намалят икономическия растеж в краткосрочен план и как това се съчетава с целите за устойчиво развитие?

3. Не води ли прилагането на кръговата икономика до увеличаване на разходите за бизнеса и съответно до загуба на конкурентоспособност или приемате това като еволюционен етап?

VI. Заключение

Дисертационният труд представлява завършено, самостоятелно и значимо научно изследване, което отговаря на изискванията за присъждане на образователната и научна степен „доктор“.

С оглед на изложеното, давам положителна оценка на дисертационния труд и предлагам на уважаемото научно жури да присъди на Николай Василев Тодоров образователната и научна степен „доктор“ по Програма „Финанси, парично обръщение, кредит и застраховка“ в научно направление 3.8. Икономика.

Дата: 28.03.2026

Подпис: доц. д-р Елена Ставрова